

THẮP TẠ

Tô Thùy Yên

Tô Thùy Yên
Thắp Tạ

Đầu xuân trong bài hát
màu sắc và đi
chất thơ của cô

AN TIÊM

Thắp Tạ
Tô Thùy Yên
An Tiêm xuất bản
ấn loát tại Houston, Hoa Kỳ
xuân 2004

Cent fois sur le métier, remettez votre ouvrage.
Boileau.

*Một số bài trong tập thơ này
có ít nhiều sửa đổi so với những lần đăng báo trước.*

*Tập thơ này do tác giả tự xuất bản,
nhưng được đặt dưới danh hiệu An Tiêm,
nhằm thể hiện một lời hứa tương tri đã lâu năm giữa tác giả và nhà xuất bản.*

Trời còn để có hôm nay...
Nguyễn Du

Thấp tạ càn khôn một vô ích,
Thấp tạ nhân quần một luyến thương.

Tặng Phẩm

Thức cho xong bài thơ.
Mai sớm ra đi,
Cài hờ lên cửa tặng.

Đi Xa

Đi như lạc trong trời đất,
Thủy tận sơn cùng, xí xoá ta.
Cõi chiều, đứng lại, khóc như liều:
Có thật là ta đi đã xa?

Biệt Tăm

Chỉ là một bước, bước trờ,
Mà rồi từ đó tới giờ biệt tăm.
Bao lần chạy vạy hỏi thăm,
Hỏi chưa ra, đã trăm năm, sững sờ.

Vẫn Là

Vẫn là tiếng thanh lạng kinh hoàng
Đâu đó quanh đây
Do một vật đã rơi buông từ chỗ rất cao
Còn để lại

Vẫn là nỗi khuya khoát đuối tuyệt
Đâu đó quanh đây
Của những bước chân hồ nghi thất lạc
Về tự lãng quên xa.

Vẫn là cơn tức tưởi cầm nén
Đâu đó quanh đây
Bục ra từ xương thịt tui phận
Khốn quân tồn sinh.

Vẫn là niềm nhớ nhung oan khuất
Đâu đó quanh đây
Về những khôn thiêng chưa hề hiển dạng
Ngày đêm chứng giám ta.

Vẫn là sự đeo đẳng rợn người
Đâu đó quanh đây
Của những điệu ru hời vương vất thiên cổ
Đằm cây cỏ hôn mê.
1996

Bỏ Lỡ

Ít nhất một lần, đã bỏ lỡ
Cùng em ngoài cõi mộng lang thang.
Chờ khai ngộ một dòng kinh cổ,
Trắng kiếp ngòi lì cửa hõn mang.

Hoa Suông

Đành phận, hoa suông đã sớm rụng,
Tự cảnh hàn giấu ngấn sinh ly.
Sân chiều, khom định những tan tác,
Ưu trở đau thương mộng một thì.

Đêm Thức

Con tắc kè sực tỉnh mộng tiền sinh,
Kêu mấy tiếng u minh buồn bã quá.
Mấy chàng bạch diện giờ đâu cả?
Chuyện đời kể dở, dứt ngang sao?

Thanh Minh

Trọn ngày, hồn mộng rong chơi
Miền cỏ non xa rợn.
Lúc chiêm thu không,

Còn chưa muốn trở về mô.

Dừng Bước

Mặt trời mọc đã quá lâu,
Bức bối nổi tràn thân đơn độc...
Giữa một thoáng trống giao phiên của gió cát,
Ta lau phẳng vầng trán nhọc nhằn,
Lau phẳng ký ức xếp nếp.

Vận Nghiệt

Mãi vận nghiệt vào ta
Nổi bất ổn làm người.
Rừng trần trọc âm chấn
Chim thú săn mỗi khuya.

Cánh Điều

Thả xa vạn dặm ngoài,
Kéo dài dĩ vãng thôi...
Chỉ bút, điều băng rơi
Đồng đất người lạnh mặc.

Hồn Lạc

Một hồn bất phụ thể
Lạc từ dâu biển xưa,
Tới trước, đợi nơi mô,
Nghe mòn bia chữa dựng.

Không Kịp

Gặp lại nhau, nhìn sừng chẳng ra,
Em thay đổi quá, tựa sơn hà.
Thơ làm không kịp theo dâu biển,
Mắt dầu khô mà nhớ lại hoa.

Đuối Trông

Có lần nơi gió cát,
Nhờ chút duyên thừa,
Hạnh ngộ khách hành hương qua phương Tây.
Soát lại mình,
Ra chẳng còn thứ định gửi,
Rớt đâu quên.
Đành đứng đốai trông vằng bụi khuất.

Nhanh Hơn

Cố gắng,
Cố gắng theo cho kịp
Cái bóng mình như có đi nhanh hơn.

Thương Tật

Vũ trụ mãi không xong,
Thường hằng nỗ nát.
Mỗi khuya, người mang về
Một dạng hình thương tật.

Hồn Trôi

Về khuya, khi tóc đã rộ trắng,
Người gieo hồn trôi xiết Ngân Hà,
Rạch ngắt một luồng rực hoa sáng,
Tuốt rụng mình từng lớp sát na.

Sát Na

Đứng trưa,
Tưởng nghe được chông chênh.
Tưởng thôi, nháng tưởng thôi,
Trí năng nào nhạy kịp.

Đá Mộng

Nhìn đá, ta định chùng đá ngủ.
Phải chăng đá giú mộng trong lòng?
Tại đây, đá sống lâu đời nhất,

Đã rõ điều ta muốn rõ không?

Con Sáo

Con sáo trong lòng con đã chết.
Bé ơi, sao bé còn đi tìm?
Còn kêu lạc giọng sáo ơi sáo,
Rồi khóc trong chiều muộn nhá nhem?

Chim Kêu Bãi Quạnh

Dưới lũng, trên triền, nắng xệp nhỏ.
Nước ròng sâu, sông lằng lằng xa.

Khắc khoải chim kêu ngày tận tuyệt.
Ai trầm luân đó có về qua?
Mông quạnh bãi phơi vũng vương mắt,
Con cò lặng ngẩng lẳng hơi thu.
Xác cây gục hồn mang cành rế.
Rừng đứng quanh đây, rừng tận đâu?
Gió thấp thoáng, xa xôi hiện ả.
Đêm nay, mây đâu nghi phương nào?

Khắc khoải chim kêu hồn khuấy giạt.
Cánh nổi trôi giờ đã lặng chưa?
Ngấn nước đục khoen lem cò sậy,
Lưu mà chi chỉ dấu phù hư?
Xương cốt vẫn là xương cốt cũ,
Đành rêm nhưc mãi trở trời xưa.
Linh chẳng những vàng tiền mẹ đốt?
Cửa để, con đi chơi về khuya.

Khắc khoải chim kêu đời khô nạn.
Cò ai ngồi rặng cội cây già?
Chim vút lên như hòn đá ném,
Rồi tôi, cái có chỉ là qua.
Chiều nay, trên bãi sông run rui,
Mường tượng dòng sông trôi tro ta.
Một mai, ngoài cõi gió hao đuối,
Ai hỏi ai về ai trước kia?

Khắc khoải chim kêu mùa xoá giải.
Hành nhân về bên giếng quê nhà.
Ngõ trúc chiều ngát cơm gạo mới.

Ngọn đèn thấp đọi đã rền hoa.
Cởi đôi giày vệt, tấm áo tả,
Xót xa như lột một lần da.
Chiêm bao, âu cũng chiêm bao cả.
Mưa lớn, chừng mưa rọp hải hà.

Chiều bóc, bóc dần những rớt nắng
Loi ngoi năm níu lũng triền xa.
8.1998

Hái Rau

Tặng Văn Kiếp Thiên và Nguyễn Thanh Châu

Chiều ra đồng hái rau hoang,
Nghe sâu theo gió thổi tràn mặt ta.
Ơn trời, ơn đất bao la,
Hái đi, này những xót xa kiếp người.
Cổ kim chung một mái trời,
Kinh Thi cũng có bóng người hái rau.
Cúi mình, khổ lụy như nhau,
Tập tàng mót nhặt trả hầu nợ thân.
Cơ trời, núi đò, sông dâng,
Miếu đường bay mái, thánh thần lạc thân.
Ta nhìn ta, lạ lòng thay,
Tả toi, đâu chỉ hình hài thấy đây.

Đêm nằm, lệ chảy mòn tay,
Nghe chừng đá nát vàng phai đến điều.
Mịt mùng gió lửa liu hiu,
Bóng nào khóc, bóng nào kêu, nảo nùng.
Thịt rơi, xương rụng trùng trùng,
Một thời thể ngã với từng xác thân.
Dưới thêm, máu đọng ghê chân,
Mới ảm cửa sập, đã rần cỏ lên.
Bỏ thân che lấy mạng hèn,
Sống đong một bữa, tâm chèn khổ sao.
Quê người, lạ chỗ gói đầu,
Lạ trắng sao, lạ cả màu chiêm bao.

Miếng ăn đắng, nuốt nghẹn ngào,
Chỗ sân thấp, biết khoảnh nào sạch dơ?
Kiếm còn chút đức ngu ngờ,
Hồ chi, chẳng trái bãi bờ trăm năm?
Một mai gió xoá dấu nằm,
Thản nhiên, trời đất lỗi lầm lại xưa.
Kiếp này lửa nắng, dầu mưa,

Hậu thân xin chớ nhớ thừa hiện thân.
Xót thay hoa đời trên giàn,
Quán xanh còn mở cho chàng về qua?
Rượu hồng, ai để phần ta,
Lệ hồng, ai nén chờ sa một lần?

Thân nào, ôi chẳng là thân,
Cát đầu bởi nổi gió quần biết đau.
Núi vây, trời hẹp, ngày mau,
Liều đau chết điêng, nguôi đau ít nhiều.
Hái nhanh cho kịp trời chiều,
Ấy mê, ấy tỉnh, cỏ nhiều hơn rau.
Làm người, đã phải làm sao?
Thêm bề rau thấp, cỏ cao, tội người.
Cám ơn rau của đất trời,
Hầm hiu chưa cả được đời đặt tên.
Cám ơn rau của người hiền,
Quần chi dưới vực, trên triền mọc khơi.

Giá ta hỏi được một lời,
Rau này, trăm họ mấy người đã ăn?
Bãi dài, nghe hú âm rân,
Ngẩng lên, ngày đã bội phần chày nghiêng.
Rừng đưa mái võng treo triền,
Như quần chiếu sánh, như lên gió qua.
Lũng sâu, gom gọn nắng tà,
Dải lau sóng ngát bạc nhòa cuối mây.
Biết còn ai đợi ai đây?
Hú lên một tiếng cầu may mới đành.
Lắng chờ, trời đất lạnh tanh,
Tuyệt vô âm vọng, rợn mình mình ta.

Dặm về, xa bấy là xa,
Lấy ai đồng cảnh cùng ta bước kềm?
Thu gom áo nón lèm bèm,
Xóc vai bó củi lại kềm bó rau.
Bóng xô dài ngã lao đao,
Phải chăng lòng nặng, chũu đầu mà đi?
Dọc đường thấy suối xanh rì,
Muôn nghiêng trút tất những gì đeo đai.

1982

Suốt Bãi Sông Hằng

Tặng Lê Hữu Khoa và Bích Anh

Khuya rồi, nước đã đầy trăng,

Đi về suối bãi sông Hằng, gặp ai?
(Đi về)

Sông Hằng suốt bãi chờ nhau,
Cát mòn mỗi cát, mùa hao hót mùa.
Hẹn về, dù nắng dù mưa,
Che đầu, sẵn tấm lòng thừa tuyết sương.
Đường, đi rồi nhận ra đường,
Biển dâu thì đã tỏ tường biển dâu.
Tìm người, hỏi gạn chiêm bao.
Tuông người, nhớ buổi nguồn đào vẫy tay.
Có xa, cũng dưới trời này,
Có xa, cũng nội lòng này, chẳng xa.

Nại Hà, cời cả đi qua,
Chỉ trần lai lịch làm da bọc mình.
Cõi anh, râu tóc bất bình.
Cõi em, em có thuận tình với em?
Dần lòng, có ấy là thêm,
Ít nhiều chi cũng cứ xem như nhiều.
Đòi phen toan đẩy cửa liêu,
Ra cùng thiên hạ vui chiều ngửa nghiêng.
Hát ngao, xá mũ, nhật tiền.
Cuộc tan, lau mặt trả mình được sao?

Nguồn đào trôi xuống nhánh đào,
Hỏi thăm còn hết chiêm bao chỗ nằm?
Một lời thôi cũng trăm năm,
Chiêm bao đi lại chỗ nằm đã quen.
Em về, gió cát oà lên,
Trăm thương nghìn nhớ vỡ rên thế gian.
Trở chiều, ngồi lại cời than,
Thổi bùng ngọn lửa chưa tàn ba sinh.
1988 / 2003

Viễn Tây

Mỗi năm, bờ mỗi lở xa thêm...
Bên này sông,
Chẳng còn nghe thấy nữa tiếng gà gáy diệu vợi
Bên kia sông.

Có thể nào một sớm mai kia,
Hoang mang bốn bề sương trắng mịn.
Chợt đến khi trời sáng rõ ngõ ngang,
Thấy thôi chẳng còn gì, thôi chẳng còn ai.

Trùng trùng vách núi rất âm vang
Lời khóc kẻ tội trời
Của những bộ tộc bị tru di
Theo gió vận cùng tàn tro những đấng sĩ.

Ai đã từng ngồi đây giữa đường hồ hải,
Giữ đồng lửa qua đêm,
Gửi trước ra xa bao tình mộng thăm dò
Những ngày mai vô định liệu.

Những bánh xe nặng rời rã lăn qua
Những mệnh mông bất biến chưa có mặt đường.
Mùa hè trồng thên.
Mùa đông tịnh không.

Rút ruột, gửi gắm cho thời gian
Thi thể những người thân bất hạnh
Đã chẳng tròn được lời ước hẹn buổi đăng trình
Trở về chết nơi sinh.

Thôi, trách chi người đi chẳng hết đường.
Em bút ngang lời thề độc, ở lại thị trấn nắm
Có quán rượu hực lửa đèn, đàn hát, bạc bài...
Trước khi già, lấy chông sinh con.

Mai có ai về ngang quãng sông này,
Xin ném cho hòn đất hỏi thăm.
Xưa có người đi chẳng đến đích,
Để con tuần mã lại đời hoang...

Những nắm mộ đá chồng rỗng kiệt,
Hình hài người chết đã tiêu tan.
Nhưng chắc đâu hồn mộng chẳng còn chạy giỡn bạt ngàn
Cho tàn hả cuộc mê man cùng Vô Biên độc nghiệt.
1996

Đại Bình Nguyên

Đất xa đuôi, trời sâu vô vọng.
Đất trời còn chịu đựng bao lâu?

Ngàn, ngàn dặm không bóng người, dặm mộ...
Hú, không nghe động tĩnh cả hồn thiêng.
Chỉ những cuộn cỏ gai lăn giỡn.

Chim bay thoát ra chằng?
Qua đây, gió kiệt tàn.
Chung thân, thiên cổ bị cầm giữ,
Mỏi nản cùng mặt nhật im trơ.
Đá cũng làm thình, không có chuyện.

Chiều nay, ai qua đại bình nguyên,
Xa ngoài tầm réo về của mệnh luy.

Nhớ, như cỏ, xô tràn...
Mơ, như mây, tản mạn...

Mùa thu, gió bạc phơ
Kéo phết mặt người dài ngây ngất.

Ôi mây vĩnh hằng, ôi cỏ trường tại,
Ta từng thấy, từng quên, từng thấy lại
Từ vô nguyên tịch mịch thần linh buồn,
Qua đặng đặng đi về một bóng mộng
Tận xoáy cùng bất biến của thời gian.

Lời nào rót nghĩa đời?
Trót lập ngôn, thánh hiền e cũng hối...

Đâu nơi cuối đất?
Nào cõi cùng trời?
Đêm nay, người ngủ đậu nhà ai,
Liệu có giấc mơ nào khác trước?
Việc đời, cũ ê chề...

Thì như trời đất, kiên trì thôi,
Giám hãm tuần hoàn, quay nốt trốn.

Tích sử rữ quên,
Tâm tình giải bỏ,
Về tới chưa, người qua ải Tây?

Chiều xa cù trôi trôi nắng tàn,
Lan chạy sóng cỏ,
Vèo ràn cánh chim,
Bạt tưa rách tiếng mê đơn thoại,
Vương vất nổi muộn màng.

Chợt trời đất rùng mình đổi cách sáng...
Nhẹ thênh huyền ảnh người
Cõi biếc sững trăng sao.

Đất xa đui, trời sâu vô vọng...
Chiều nay, ai qua đại bình nguyên...
7.1998

Đường Trường Đêm

Nước Mỹ này quá rộng và quá buồn.
Anh không còn muốn tự định liệu.

Tốc độ cao gài cổ định mặc,
Đường trường lái băng đêm,
Như tự nguyện thất giạt...

Bất biến nản trước đầu xe thăm thẳm mỗi khúc đường ngắn, rất ngắn.
Như ta thấy đời ta từng quăng, quăng gần,
Phải ráp nối mệt thành một liên lạc bất nhất.

Vượt bạt mờ những vũng sáng kỳ bí lạc loài rờn ánh trên nền mây,
Chỉ dấu những quần cư nào ở mặt đất.
Có khác chi chẳng, nơi chưa từng đến ấy?

Vui lóe lên với những chấm đèn leo heo phía trước,
Vội những luồng đèn đi ngược xô loà,
Nghe phả âm loáng thân tình giữa những con người cùng lúc ở trên đường
Không thấy biết nhau...
Rồi nghĩ lan qua những tình cờ giao chấp trong đời
Cũng chóng vánh đến phủ phàng
Như một ảo diệu mịt mù của định mệnh
Mãi còn vô vọng với về sau.

Thả hồn trôi theo một tấu khúc chùng quen,
Dềnh giạt về những quá khứ bỗng ngoi nổi.
Nhớ lại, cố nhớ lại những người bạn bất tin, những người thân tứ tán...
Ngày tháng rùng rùng nổi rượt nhau
Máng rớt thất thân
Những âm bóng tàn vong ngỡ chưa từng có thực...
Chuyến sinh tử cao tốc chạy văng mạng
Lôi hung tàn ký ức bút đầu, tay...
Những chực tấp xe nơi vệ đường,
Mặc tình khóc cho tan ta.

Ghé lại một trạm xăng, một hàng *fast food* hay một *rest area*.
Đây là đâu?
Đây cũng là đâu đó vậy.
Dấp nước đầu, cổ, mặt,

Tỉnh tỉnh lại với đời...
Và trong những khoảnh đèn khoét động lẻ quạnh,
Nhìn chút đỉnh những con người,
Nhìn cuộc sống còn nửa thức, nửa ngủ.
Hỏi lại mình: Lòng ngất tạnh khuya,
Tìm đâu một chôn ấm hơi đời?

Chạy rề qua những cổng *toll way*,
Ném dùm đồng tiền vào rổ đợi,
Nghe lẩn nhanh chuỗi âm thanh va bật hoang mang,
Thoáng cõi đời như mơ hồ...
Hoặc giả nhìn về mặt người thu tiền uể oải,
Hờ hững tiếng cảm ơn.
Chừng nỗi đời khá nhạt nhẽo.

Ở những mối đường tẽ ba tẽ bảy phân vân,
Muôn xuống xe, làm như kẻ lang thang xưa,
Tung cao may rủi một đồng tiền hay một cành cây,
Nhờ tình cờ định hướng hộ.

Nước Mỹ này quá rộng và quá buồn.
Anh không còn muốn tự định liệu.
8.1998

Chia Tay Ải Tây

Tặng Thanh Tâm Tuyền

Mới độ nào chia tay ả Tây.
Đi đâu hay chỉ cốt rời đây?
Mây trôi, dăm mảnh nhớ hư hoặc,
Gom chẳng thành câu chuyện thuận tai.

Lời kiệm, quanh ba cái ý quẩn,
Tiễn đưa vừa một quãng mây bay.
Ra về, thấy nhật nguyệt điên đảo,
Ray rút chưa tròn hẹn ả Tây.

Có thật từng chia tay ả Tây?
Mây qua để bóng cổ thư này.
Tuyệt cùng ký ức nơi tới,
Tin tức ngàn thu biết hỏi ai?

Bao nhiêu đống lửa đêm quan ngoại
Gió thổi tan tro mỗi sáng ngày?
Trong trời, mây ấy cũ hay mới?
Ải Tây, lần nữa, lại chia tay.

Mãi mãi còn chia tay ải Tây.
Ngày ngày mây lãng đãng qua đây.
Cõi đời giấu một phía mê tưởng,
Đi nép ranh, mừng tượng ải Tây.
1.2000

Đêm Quan Ngoại

Tạt vào, giữ phỉ bóng đêm bám,
Xoa nhận lại mặt, ngồi định hình,
Nghe trong đầu chưa ngớt tán loạn,
Gió lên vung lưới chụp mộng mênh.

Nhen nuôi một điểm lửa cô quạnh,
Cầu những hồn dâu biển ghé qua.
Lưới bứt rã, mộng mênh sông thoát,
Gió lại thân sẵn riết chẳng tha.

Bất giác nghe đâu đó khuấy thăm,
Tiếng hỏi: Vì sao đến nỗi này?
Dặm cát phồng dăm lần ngoảnh lại,
Ngỡ ngàng ai khác đã qua thay.

Gói đầu lên một chỗ không lý,
Ráp lại xương, từng thối rã rời.
Giờ này đã khuya khoắt thiên cổ,
Chớp hiện mình soi dội lẻ loi.

Cổ ngủ, mong thay được mộng mới,
Đỡ thiu hồn rửa những tiền sinh.
Mai nữa, lại đi cùng gió quẩn,
Mịt mờ theo đuổi tiếp mộng mênh.
3.2000

Nhà Xưa, Lửa Cát Ủ

Tặng Phan Duy

Nghe trong xanh thăm thời gian,
Dai dẳng
Tiếng con chó nhỏ bên hè
Sủa bóng trắng lu

Lâu lắm rồi, kể cố tình bồi trắng trí mình mới trở lại,

Ghé nhìn vào...
Còn chi thể thôi sao?
Ôi những thứ từng một lần toàn vẹn đó.

Có phải thời gian đã chạy phá qua đây,
Để lại những đồ vỡ?
Có phải thời gian đã lẩn định nơi đây,
An mù loà điếc lác?

Kẻ trở lại diu theo giấc mộng muộn,
Rẽ cỏ hoang, lẩn dấu chút ta còn.
Thôi, dấu biển cũng đã rời dấu biển.
Cầu những oan tình siêu thoát khỏi ta.

Rất nhiều đêm, nguyệt còn mời gió trở qua thăm
Bể nước đọng.
Cỏ lá quanh đây che tiếng nấc mơ hồ,
Áng chừng bóng tối khóc.

Bỏ không khoá, cánh cửa già quỵên dụ...
Đã có ai về những lúc chập chờn khuya?
Con chim bay qua để rớt tiếng kêu sắc
Xả điếng hồn cô tịch mê mê.

Trời đọng vũng xanh trên mái sạt.
Chàng đứng giữa nhà, giới thiệu cùng em
Những ai xưa đã có lúc sum vầy.
Em mừng tượng đời chưa từng đổi khác.

Bàn thờ nhện giăng...
Nói chi đến cơm cúng?
Tội cho hồn con chó nhỏ vẫn nằm chờ,
Mơ màng người chủ vừa ra đi.

Chàng kể những chuyện không đầu đuôi
Nhuật trao em từng tờ huyền thuyết rách rơi vãi.
Em nguyện thầm để mất đi thêm,
Nhuật u than hồng bảo giữ lửa.

Hàng tre cổ trĩu đầu lưu cữu gió.
Đứa nhỏ sáng chạy trong đêm trời rục trận giông sao...
Mãi một đời còn nghe nà tiếng đuổi ẩn hình
Đầu gò, cuối bãi.

Giặc bố ráp, kẻ chỉ điểm trùm bao bố mặt đầu.
Bác bật tin ngoài đảo tù, chú mất xác nơi vàm sông,

Nhà lấy ngày đi làm giỗ cúng.
Cha sống sót về, phé liệt cả thân tâm.

Ngoài đồng lộng khuya, có người bị thọc giết,
Tiếng rú hãi dung nham lũ đòng trong chàng một vùng sẹo bất an.
Chiến tranh, mãi chiến tranh rời rã...
Cha réo gọi dăm lần, biết mất đám con trai.

Chàng lính trẻ ôm đở gã địch nhóc
Tán loạn thân hồn dưới trận mưa bom.
Cô em nhỏ, chồng, anh đi cải tạo,
Tự tận, một đời nhan sắc chẳng tàn phai.

Chú em lớn, lính rã ngũ về đạp xích lô qua thời thế,
Một trưa nào chết gục trên càn xe.
Đám cháu con, nhiều đũa hư thân...
Nghĩ cho cùng, cũng không đáng trách mấy.

Kẻ khổ đoạ quỳ rút cở nhai trần an kiệt là,
Rồi ngựa mất lên trời cao, nước mắt khôn cầm.
Ngày đêm ta nghe thấy ta chết,
Ém giấu trong đầu một tiếng kêu thương.

Kẻ thất cơ trong hôn ám biệt giam cắt bút động mạch,
Ngất sáng rạng một vùng hồng chập choạng những hồn oan cứu đỡ lau nhau.
Chuyện đã cũ nhưng mãi còn nhớ rớt...
Giác mộc đê cứng nghẹn dẫy la.

Kẻ về đời khóc cha nằm nuối đợi,
Khóc kiếp người có để mà chi.
Con ra đi, lạy sống mẹ trăm tuổi.
Các em thay anh một mai phò giá triệu, hầu minh tinh.
Này bóng lạc hồn, chiều rồi bởi gió tuyết, còn đi đâu?
Có tới nơi chẳng, ôi những mả mồ xiêu lạc dấu?
Mai liệu sẽ còn ai chuốc đãi đàng người
Lệ tái hội?

Hoa hương sắc cho đất trời động nợ.
Người làm than, tạo hoá có ăn năn?
Em đến, dường như được gửi đến...
Chiều tối trời, chàng cảm thán trắng lên.

Tình yêu sáng tạo em.
Ôi ngọc nát vàng tan, em trước đây chưa từng hiện hữu...
Giờ lai sinh làm cô gái nhỏ dụi dàng
Dắt tay gã mù mê qua gió cát.

Như có cả một vùng sao chọt đáp rợp,
Gương kính em soi hiện nghiệp duyên chàng.
Em đứng lại, khóc cụu tình sơ ngộ,
Nghe hồn con chó nhỏ quẩn mừng em.
1.1997

Huế Oán

Nửa khuya, vua trẻ lia kinh khuyết.
Từ đó, thâm cung lạnh lửa đèn...
Trường thành nhiều chỗ đã sứt lở.
Thương em còn thơm hồn nhãn sen.
Mấy bận, sóng thần lấp cửa phá.
Đêm giông, mẹ nhắc chuyện năm Thìn.
Bạn về quê bạn, đường xa ngái,
Trong nớ, ngoài ni, nhớ chẳng yên.
Tóc mai rụng đã bao nhiêu sợi,
Mãi chẳng nguôi thâm một lỗ duyên.
Sông chậm lặng trôi đời ản nhem,
E tản đi hương bóng chập chờn.
Nắng mưa đâu chẳng là mưa nắng,
Sao nắng mưa này da diết hơn?

Một buổi, mây qua tầng tháp cổ.
Trăm năm, em khóc lẽ vô thường.
Mùa nhãn, mùa sen chùng đã quá.
Lâu rồi, công chúa chưa về thăm.
Khởi sương trúc đá nổi vương vất,
Nhang thấp, nghe đời chạng vạng thêm.
Đèo cao, phá rộng, sông trăm nhánh...
Chuyển bước làm sao khỏi động tâm?
Chim kêu, ghènh khóc, sóng tan dạ ...
Người lỡ thời đi tới xứ mô?
Một mai, chắc mỗi điều duy nhất:
Rêu mốc mờ thêm những đã mờ.
10.1999

Nhớ Có Lân, Trên Bắc Khuya, Nghe Một Ông Lão Đàn Hát *Tặng Đình Kinh Hiệt*

Ông lão khô quắt như thanh đước,
Đàn hát mưu sinh bến Bắc đêm,

Cổ vương oan khuất, tay u hôn,
Miết dây, xé giọng, khóc nhân thế...
Âm bóng xưa về quanh chiếu manh.
Trăng thiếp, sao mê, sông ráo gió.
Buồn lan sóng nổi, tản không tan.
Tiếng lên, tiếng hạc, nổi trong đục,
Cổ bản đưa: Từ phu tướng đi...
Mòn mỏi, thành Nam, nghĩa sĩ tận.
Kèn chiều tiếng lạ quận trời quê.

Pháp trường úng máu, khí xung uất,
Ngàn ấy năm còn nghe rợn thiêng.
Biệt đảo, mùa mùa gió chướng nổi,
Bè thả về không tới đất liền.
Bao phen nước cũ thay danh hiệu,
Mưa nắng bay lần hơi hướm quen.
Trăng chết đồng xa, buổi mặt pháp,
Áo đạo chìm cây cỏ cấm sơn.
Làng đã cháy, im lìm bất trắc...
Người nhớ người mà cũng sợ người.
Trời ơi, những xác thân la liệt,
Con ai, chồng ai, anh em ai?

Mùa nước nổi qua mùa nước giụt,
Đốt tay nào Thân Dậu niên lai?
Em về giồng dưới, qua bung gió,
Dạ bời bời nổi sậy, niêm mây...
Người còn, trời đất còn chan chứa.
Ghe thương hò khảm điệu huê tình,
Sông bảy ngã, thương, còn gặp lại,
Muôi mặn, gừng cay, trắng tóc xanh...
Chỉ cho con chỗ đời xưa sụp.
Còn mới thành, con tự nhận ra.
Nước chảy, đừng chờ khi xế bóng,
Hối không làm việc nghĩa trôi qua...

Ông lão khô quắt như thanh đước,
Cổ vương oan khuất, tay u hôn...
Tình ý theo người đi một đời,
Một đời, dài hơn bốn chục năm.

11.1999

Lão Trượng

Lão trượng chiều quay về bản quán,
Thong đồng đường tre trúc hắt hiu,

Nghe, nghe trời đất hát xa lộng,
Những tưởng tâm mình đang hát theo.
Mừng linh thụ tóc râu kang kiện,
Đông đúc chim về ẩm cúng đêm.
Mừng cổ đình tường mái phục chế,
Đời trùng tu từ thịt xương rêm.
Lớp bạn cũ ơn trời để lại.
Trà vườn nhà, nước trữ mưa xưa.
Giọng chùng như cát từ u ản.
Cổ sự, tro tiên thả gió đưa.

Nhớ xưa thiên địa dậy hồng thủy,
Núi sụp, rừng trôi, đời sáng hoàng.
May nhiều, còn đưa con vợ vội...
May ít, còn tiếng nói tuỳ thân...
Mưa như trời sập, mưa không tận,
Bốn biển dâng thành một biển thôi.
Hạt cây, mầm lửa truyền nhau giữ,
Nhân loại còn đâu được mấy người...
Anh phải sống, may này nước rút,
Đất trời lên, xuất hiện kỳ lân.
Thời thánh vịnh, hiền thi kết tập,
Đồng hoa thánh thót phượng cầu hoàng.

Nhớ xưa thiên địa bày hoang hạn,
Sông cạn, đầm khô, rừng rụi tàn.
Gió đuổi trùng trùng sa mạc chạy.
Thú sây đàn, nhân loại lìa tan...
Người chết, không còn người dọn cát,
Bỏ mặc tình quạ mổ điều tha.
Cát vùi cả xương trắng lưu dấu...
Mặt đất vô danh, ký ức loà.
Thôi, ráng giữ gìn chút nước mắt,
Mai sau nhờ đó nhận ra nhau.
Sẽ mưa, trời sẽ mưa châu ngọc.
Ta về sẽ, qua bãi lệ rào.

Nhớ xưa thiên địa dấy binh lửa,
Xứ xứ rần lên, người giết người.
Thú loạn rừng kêu rú nhật nguyệt.
Ruộng hoang, thành trống, ai tìm ai?
Núi đổ lấp sông, sao chổi hiện.
Nhân tiên sống chết, chuyện như chơi.
Đêm trước, đại quân vừa hạ trại.
Chiều nay, lều cháy, xác thây phơi.
Xa giá cản dân lấy lối chạy.

Trẻ giữa đường đứng khóc một mình.
Sau cùng, có người lính chấp kích
Ra trước ngo môn mà quyền sinh.
Nhớ xưa thiên địa làm ly tán,
Anh em nhà không ngó mặt nhau.
Người chạy về thành, kẻ nhảy núi,
Dốc đời cho một cuộc chiêm bao.
Xuân Thu, du sĩ rao phương lược
Khiến mấy đời sau còn váng đầu,
Xe kiệu rộn ràng cửa lớn nhỏ,
Về ngang thánh miếu, mặt vênh cao.
Có người nghề nói thơ đầu chợ
Chạy sắc phong thi sĩ với đời.
Có người hàng thịt sẵn dao nhọn
Cũng rắp ranh làm tráng sĩ chơi.

Nhớ xưa thiên địa rộn dâu biển,
Người lạc người bởi ngọn đông phong.
Ngọn đông phong càn rừng, bạt núi,
Người thương người chút phận long đong.
Cỏ đoạn rễ, luồng sông, luồng gió...
Chim xa đàn, bãi Bắc, bờ Đông...
Sao lúc rời nhau chẳng đổi áo,
Khuya lạnh lòng, còn cái đắp lòng?
Rày đã ra sao, miền cố cựu?
Bờ giếng xưa, còn ai đứng trông?
Đêm nằm nghe tóc mai già rụng,
Nghĩ lại, ràn tuôn nước mắt hồng.

Nhớ xưa thiên địa bùng hưng trị,
Khoác áo xuân, ra với đất trời,
Dắt trẻ tắm sông, hóng gió núi,
Giấc suông đêm rộng, cửa không cài.
Quạt ẩm pha trà mộc độc ẩm,
Nghe tan ngoài ngõ những phù vân.
Toan xuống núi khoe câu thơ đắc,
Trời đất khôn cùng, ai chí thân?
Xé rải gió tờ tờ sách nát,
Đi kéo theo chuỗi chuỗi cười tan,
Ta mừng trời đất cho ta mộng
Vui đồng hành qua cõi võ vàng.

Cây yên, cỏ lặng, trăng thiu ngủ.
Giường cũ, nằm nghe tiếng dế khuya,
Mơ màng có một hồn xiêu lạc
Ngoài tối tăm, nhờ chi nẻo về.

Việc đời, biết thế nào xong trọn...
Nước cuối sông còn lẩn quẩn chi?
Đêm xuân, dằm nguyệt lên sơn tự,
Hỏi vị sư già chỗ trước kia.
Sinh tử hai đầu chỗ trước kia.
Sinh tử hai đầu mắc lại võng.
Tan rền chuông vọng vọng mê mê.
Trôi chìm xa vội đường thiên cổ.
Mỏi trĩu hàng mi, khởi chuyến đi.
8.1998

Thấp Tạ

Tặng Huỳnh Diệu Bích

Trăm năm đã chẳng nề hà...

Một mai nàng lên núi chan chứa,
Hỏi tìm cho gặp đá tiên tri ...
Về sau, đời có ra sao nữa,
Cũng đã đành tâm sẵn một bề.

Đá, chẳng đá nào lên tiếng với...
Nàng đi thôi đã nát chân hồng,
Nghe con vượn ần thân khóc hổi
Một lần bỏ lỡ chuyến lia non.

Một mai nàng vô rừng u ần,
Nhặt trái nưa về nhuộm dạ sâu,
Thấy trăm họ cỏ cây chen quẩn,
Nương nấu nhau mà tội nợ nhau.

Con loan, con phượng bay đâu lạc,
Đến nỗi nào, sao chẳng gọi bày?
Nếu như hoa biết chiều nay rụng,
Âu cũng vui mà nở sáng nay.

Một mai nàng qua cầu cam mặc,
Mưa nắng gì thôi cũng một thì...
Rau hạnh, rau vi từ lúc có,
Chưa từng nguôi biếc bãi Kinh Thi.

Cửa đẩy lằm, vô lường cuộc diện...
Ba ngàn thế giới đã nhà chưa?
Lâu ngày, thân thể rách như gió,

Thấy lại mình như kẻ đáng ngờ...

Một mai nàng đến thành hoa gấm,
Hát một chiều, tiền tường ngập chân,
Vui nồn náo trời, thốc tháo biển...
Một lần, thử đổi bỏ chân thân.

Gà nửa khuya gáy xô trăng muộn.
Ai hồ nghi lộn kiếp bên này?
Con chó khóc tru ngoài địa giới
Ngờ ngộ người góc biển chân mây.

Một mai nàng ra bãi vô định,
Nhìn sông đôi lòng, nhìn núi chuyển chân.
Mây bay bay như những vẫy biệt...
Nàng đứng cho tàn như một nén nhang.

Thấp tạ càn khôn một vô ích.
Thấp tạ nhân quần một luyến thương.
Biển Đông đã một ngày xe cát...
Khuất giặt, mơ lai kiếp đã tràng.
7.1998

Du Mộng

Trái kiếp ngoài hoang vu,
Lùa chấn huyền ảo.
Giữa sao rộ đêm tạnh,
Lần vết thiên thu.

Bao năm rồi chưa xuống lại làng.
Gió bạt mờ những nhẩn hỏi.
Nàng có còn theo chị theo em,
Rải đồng tiếng hát?

Nấn ná thời gian lưu ngụ ta
Ngỡ ngàng ân hạn.
Xa vời chó sủa,
Sương trắng cửa động không tìm ra.

Cơ thân trùm nổi lạnh,
Ngăn ngắt hồn nhức lại chiêm bao.
Ngùi ngùi tiếng nói bu chan mặt,
Mơ màng em lần quất quanh ta.

Mất chiếc áo để quên,

Nhớ dấu cành sen đó.
Dải Ngân Hà rải loang trời rõ,
Tiếc đêm thức một mình.

Kẻ lên về được dặn
Đừng ngoái lại tiền căn.
Buông mặc duyên khởi mây sóng cuốn,
Ngờ đã thật xa quên.
3.2000

Tỵ Khách

Xuất môn, chuyển phán, dĩ trần tích
Đỗ Phủ

Bỏ sử tịch,
Chạy lầy người,

Quá đà khỏi thế cuộc,
Sống trốn thừa,

Chai đại vô can
Giữa những bất bình của thế giới.

Một bước, đã muôn trùng.
Vội vàng thay, thiên cổ.

Tâm cảnh ta,
Thêm một chân trời góc biển nữa.

Đã xé muộn.
Làm lại ư những việc đầu ngày?

Chỗ ta đang ngồi đây,
Kẻ qua đường chỉ thấy một chỗ trống.

Cời ký ức,
Hơ qua lòng lạnh lẽo.

Gió xa máng cửa ta
Dẫm mảng trời cổ cộ.

Nơi thăm thẳm thượng nguồn cố sự,
Còn trôi lên những xác thây nguyên..

Căng kéo dài đêm không ngủ được.
Biển dâu hậu chấn chỗ ta nằm.

Trong kiếp người, chìm nổi,
Bám tuyệt vọng chiêm bao.

Tìm khoanh vùng một chỗ chung đầu đó,
Lưu mình với giống nòi.

Nói, dẫu nói trông không,
Cốt bảo gìn ngữ tịch.

3.2000

Xót Xa

Đành thôi một mái tóc này,
Tiện hôm mưa gọi, sẵn ngày nắng hong.
Lý gì trời đất phí công,
Chim sao tiếng cũ, lửa trùng ngọn xưa.
Chu tuần, sao rộ, sao thừa,
Rờn bay tản nát tiếng mùa rợn không.
Con quyên lìa núi xuống đồng,
Dãi thân, gập hạt đồng đồng, cũng ung.
Quen sao được với vô chùng,
Bước trên đất lở, mừng từng bước qua.
Thấy em đắp luống trồng hoa,
Đòi tha thiết đến xót xa lặng người.

3.2001

Cơn Mê

Nhớ Cao Đông Khánh

La chair est triste, hélas! Et j'ai lu tous les livres

Stéphane Mallarmé

Hay là vẫn mỗi cơn mê
Trùng trùng mây sóng đi về, tụ tan?
Tới luôn, vượt vượt ngõ ngang,
Mà coi sau phía hoang đàng có chi.
Đằng nào cũng một lần đi,
Thêm vui, bớt tẻ thôi thì tự ta...
Tàn khuya, đọc ráng bách gia,
Nội thiên ngoại tập, người ra kẻ vào.
Trăm năm một tiếng ừ ào,
Thư kinh gấp dấu chương nào, bỏ lơ.

Cõi ngoài, để rớt trang thơ,
Gió qua qua nín nín hờ cỏ cây.
Đã yên thân xác phen này,
Có yên chăng nổi nước đầy, nước voi?
3.2001

Lễ Hội

*Anh xin em rờn một ngày,
Rôi xin ngừng rờn suốt ngày hôm sau*
Bùi Giáng

Một ngày lễ hội anh qua,
Nhớ ra, em tới, xa hoa một ngày.
Rượu khai quật sẵn phần đây,
Bây giờ em chuốc, một mai anh mời.
Dầu quên mặt, vẫn nhớ lời,
Hằng tâm ứng trước để rồi tính sau.
Người hôm nay, hứa hôm nào,
Sách xưa đọc dở xếp vào hậu duyên.
Tái hồi lễ hội lưu niên,
Ấy sân đại nhạc, ấy miền phồn hoa.
Khi xưa em ở lại nhà,
Xuân thì nán đủ độ già trái son.

Bữa nay lễ hội đang còn...
Bữa sau lễ hội không còn của ta.
Khi xưa anh vội lia nhà,
Nôn chơi lễ hội, bỏ qua hẹn chờ.
May mà gặp lại bất ngờ,
May mà lễ hội còn giờ xa hoa.
4.2001

Gặp Gỡ Giữa Đường

1.
Ghé vào chung chỗ nhân tình,
Thương nhau cùng nổi lộ trình vô minh.
Rủi may thôi cứ dẫn mình,
Một ngày vượt sức bình sinh một ngày.
Cũng thì dâu biển xưa nay,
Nẻo nhà đâu mất lạc loài hỏi han.
Lát đây, mảng gió tách đàn,

Bút đi coi cuộc hoang đàng tới đâu.

2.

Vào đây, có lửa, có người,
Có cây rộng lượng che trời hộ ta,
Có câu thăm hỏi quê nhà,
Đường qua thế ấy, đường xa thế nào?
Giờ lâu, liệu lửa tiêu hao,
Quơ thêm tâm sự cho vào chuyện chung,
Giữ ta sáng ấm mắt lòng,
Rõ đêm nhân thế vốn cùng loại đêm.

3.

Đêm thân, trông giữa mênh mông,
Ngóng người đi tới động lòng dừng qua.
Rằng tôi vốn ở nơi xa,
Lỡ đường từ độ theo ra chính mình.
Nắm tay trần tình ngoại hình,
Lựa chiều ổn định nội tình hoang mang.
Biết ai ngẫu nhĩ sẵn sàng,
Chung vai chia nỗi bất an dưới trời.

4.

Đêm qua trời trải mưa phùn.
Sáng nay hiển hiện một vùng dậy xuân.
Đất bỗng cỏ trởi lằng lằng...
Nhớ ra, ta cũng có lần trẻ trung.
Đi như đi tới tương phùng,
Coi đâu là chỗ tuyệt cùng của tâm.
Gặp hoa như nguyệt đang rằm,
Sao lòng đã sớm khuyết thâm hộ hoa?

5.

Sân ngoài xao rộn tiếng chờ,
Dùng dằng không níu được giò rời nhau.
Đứng lên, thu tóm nghẹn ngào,
Rượu còn, xin khát trời nào một mai.
Buông tay rồi lại cầm tay,
Nhắc lời bảo trọng, dặn ngày đào bông.
Buông tay, thôi chẳng cầm lòng,
Người chưa khuất, đã đào bông trăm mùa.

4.2000

Thâm Thoát Đòi Ta

Tôi bây giờ cha mẹ chẳng còn,

Các em tứ tán, bạn thưa vắng...
Đời rẽ quạt vô chùng,
Người đi cùng nhau chỉ một đôi...
Rồi thôi, chẳng lẽ rồi thôi sao?
Gió dứt, tan hình tướng.
Chim qua trời mang theo vệt bay.
Mây nước chuyển làm người.
Câu thơ soi mệnh viết mà khóc,
Hồn chữ nhuần lặn nửa nỗi đau.
Sống đã phải đa mang...
Lòng mình vốn nặng nhất.
Nợ dầu dứt, còn dây tiếng nợ...
Nghịch dữ theo chân, bị đuổi xua,
Nấu lặn vào mê hải.
Nắng mưa thấm thoát đời ta.
Mỗi một căn nhà rệu rã.
Đòi phen năm tháng cũ dò về,
Chó già lạ hơi sủa.
Chuyện đời như thất thiệt.
Vàng đá còn không giữ nổi mình,
Biết nhờ đâu xác chứng?

Tuổi hạc cách ly ta.
Cõi người xa ngoài tầm
Những giác quan suy đuối.
Có đi ngàn dặm cũng là quân,
Càng nhìn trời đất, càng hoang mang.
Bữa qua bữa dọn mình,
Cầu gặp chút vui rớt,
Làm của ăn đường đi phôi pha.
Ngóng quanh quất nghe vang quạnh quẽ,
Thấy trắng sáng quá, ngủ không đành,
Những mong có người thức chuyện vãn,
Mai chia tay, mang theo phần trắng.

Thế giới những ba ngàn,
Trước giờ qua được mấy?
Quê nhà nghe nói có,
Chỉ dấu không tìm ra.
Con vượn non xa khóc ảo ảnh.
Còn ta lộn chuyện, nén mà đi...
Sức già, đến lúc phải bỏ bớt,
Bỏ lại bên đường cái bóng ta.

7.2002

Nỗi Minh Lặn Giở

*Qua ngày, chuyện có thành hoang thuyết,
Đời nay thoáng chốc đã đời xưa.*

Ngày qua ngày, trú dưới mái đầu,
Ngâm ngùi thân sống sót,
Cời lực tàn hơi cứu lấy hồn người...
Dâu biển ngoài kia chung cuộc chưa?
Chồn mông lung nuôi muộn
Xón xang tiếng hú réo liên hồi thương tâm rối hoảng
Những thất tán lâu ngày khó định danh.
Một đời hư bỏ liều mưa nắng
Chẳng làm xấu mặt đất trời sao?

Tụng biết mấy thời kinh...
Quá khứ chẳng siêu thoát
Tụ ám ngày đêm nơi cổng ta.
Lâu dần người sống ngại qua lại...
Chạng vạng sánh nhanh,
Ta bây giờ đã lỗi thời đặc,
Đời không thấm nổi nữa tương lai.

Đã có lúc bung lấy nổi mình đau điên càn chạy,
Băng lửa, giẫm chông,
Những tưởng là xa thoát.
Một buổi khựng định thần,
Vô vọng, ra mình chỉ chạy quẩn.
Trời đất khôn cùng ư?
Lòng ta lồng lộng lưới.

Ôi đứa bé xưa kia háo hức lên nhà đi,
Vượt lên trước đời mình,
Nhìn cõi thế,
Tung tích vùi chôn tận địa đầu nào?
Thương quá, chiều nay, gió váng vát,
Xác điều vật vã ngọn tre cao.
Vội bản thân, ít nhiều ta có lỗi,
Lỗi chẳng ân cần cảm cộng những ngày vui.

Tuổi già, giấc ngủ mót,
Sao nuôi mỗi mộng trường?
Con thằn lằn khuya chắt lưới tiếc...
Nghiep giống nòi mãi chẳng tan ư?
Lửa đã môn.
Nào ta còn chi để chụm thêm?
Gà gáy hiệp đầu như có vội.

Ở chốn mệnh danh là chốn cũ,
Dân gian thay mới những truyền kỳ,
Đất trời ủ lúa chiêm bao khác,
Dâu biển làm mưa nắng lạ đi.
Bụi rác mỗi thời, một dạng loại,
Chông sâu thêm những địa tầng quên.
Người về không biết có đúng chỗ,
Lịch sử qua đường đã cải trang.

Bạn lừa ta nhiều người đã chết,
Bỏ mang đi phần mộng góp chung.
Chuyện thuở nào vừa tai người thuở ấy.
Mỗi sự tình, một tuổi đời riêng.
Độc giả về già chỉ đọc lại.
Đôi khi ta lười biếng chuyện trò.
Đôi khi ta lầm bầm mình ta.

Nhà ta xưa nghe nói chẳng còn,
Di chỉ đời ta xưa mất theo...
Đã thân rơm, chắc đâu là chỗ cuối.
Gió qua, đức đủ giữ mình chẳng?
Dưới chân ta, đất nào chẳng đất võng,
Đời quấy gây chao đảo thất thần.
Thôi hãy mừng còn đứng được trên đó,
Cố sức giữ thẳng bằng,
Lắm lần, trán rịn đầm.

Phước thay, những đau đón ma sát
Đã chẳng làm lòng ta xơ chai.

12.2002

Hành Giả Âu Sầu

Yết đế, yết đế, ba la yết đế, ba la tăng yết đế...

Bát Nhã Ba La Mật Đa

Đi. Đi qua. Đi qua nữa. Đi qua nữa nữa.
Mê mỗi chuyện miệt mài,
Đau đầu chiêm bao ước hẹn quên,
Buồn bã vương vất chút ngủ thiếu
Thoát lan từ tiền sinh.
Trùng trùng những lớp cửa liên hồi mở, đóng, mở.
Làm sao khỏi loạn tâm?
Người, hoa nhất thời của vĩnh cửu,
Tùng ngày, từng ảo tưởng phai buông.

Chết do sống.
Tạo Hoá tham công hay đã lỗi lầm?
Biển tù hãm dẫy, vô phương thoát,
Quảng bờ những xác sóng mưu toan.

Đề đòi lấy một hạn kỳ tạm ngụ,
Trước càn khôn, khách có hứa chi chăng?
Sao một đời không đáng một đời vậy?
Sao để xô vào một chương hồi lịch sử hỗn mang
Đáng xé vút?
Sao chịu bịt mù hồn, chơi sinh tử quái đản,
Nam quân, Bắc quân trời sai tru diệt nhau?
Tàn trận, ngôi sáng hoàng giữa bãi xác bạn, thù,
Khóc loạn trí.
Chính nghĩa nào thay được mạng người đây?

Khách một thời lâm cõi a tỳ.
Đời bỏ đi, sá gì thân ngoại vật.
Buổi trời đất bất minh,
Người chưa đủ sáng thành người.
Những đời nồng khai hoang dẫm thán trước,
Qua mùa đông, đã nổi chạt mồ tù.
Chiều bầm máu thấm thiết,
Bãi ao tối nghịt rừng nhân dạng trần truồng.
Phải đó cảnh loài người sắp tận diệt?
Rồi sẽ chẳng ai còn khóc được cho ai.

Khách cũng từng trẩy hội phồn hoa,
Yêu đến rã tan mình.
Thế giới không còn thường nhật nữa.
Bữa ấy, nàng ca kỹ tài sắc đương mùa trái lòng van vi.
Người ở đừng về.
Nhưng rồi hạnh phúc vốn mau chán cảnh, chán người vẫn dứt áo ra đi,
Bỏ lại đám tùy tùng bi đát ấy.
Ai tử biệt lãng quên xưa,
Một khắc động tâm hồi dương chốn rộn rã.
Én dẹt vợi vàng chiều.
Ngơ ngác lâu không, thờ thần nguyệt.
Đâu cả rồi những thuyền duyên, thư sinh?

Khách cũng từng trôi xuống hạ lưu,
Chung đụng với bần cùng,
Ngâm ngùi cơm hẩm ngon, hậu muối ngọt.
Cuộc hỗn sinh rừng rú.
Người lớn chết bệnh soàng.
Trẻ nhỏ suy dinh dưỡng mù mắt.

Con cái đòi cha mẹ chia nhà ầu đả nhau.
Bởi chẳng do lòng nhân lớn nổi lên,
Cách mạng chỉ đổi phiên bày cướp khác.

Khách có lần lao sóng tiền đường.
Một đời khổ ải nặng là vậy,
Kẻ tự trầm sao chẳng chìm cho?
Mới hay sống chết dễ mà khó,
Mệnh nghiệp không là chuyện tự dung.
Khách đôi bận tìm qua chôn cũ,
Hỏi chẳng ra nhà mỗi quới nhơn,
Nên về yết lớn nơi sân mình
Một lời thâm tạ trăm năm chung.

Chiều hôm ngồi cuối dốc,
Thương trăng sao đầy đọa ngoài không gian.
Nhìn mê muối lửa hiu quạnh,
Hồn thả rã mịt mờ,
Vò vớ nhớ quê nhà biết có không.
Vũ trụ tạo hủy dở dang mãi.
Khách mong chi hoàn tất chuyến trường hành.
Thinh lặng có là thinh lặng hẳn?
Kẻ hỏi thăm đường đợi đã lâu.

Liệu đời ta còn chẳng một chỗ phẳng
Đủ dọn quang mà dựng am mây,
Nương ngày tháng, đi về không động bóng,
Trụ nơi tâm, tự tại giữa vắn xoay.
Chuyện kể cốt qua đêm, nè chi chuyện kể lại.
Chớ tru miền xa tối rợn gai.
Nơi hộc đá, một cành hoa đợi sáng nở.
Đi. Đi qua. Đi qua nữa. Đi qua nữa nữa.
1.2003

Soi Mệnh

The stars are threshed, and the souls are threshed from their husks.

William Blake

Bởi tất cả vô thường
Nên tất cả miên viễn.

Trời không nắng mãi, không mưa mãi.
Đến một lúc nào người chán người khách lạ là người.
Những câu chuyện nghe lần đầu
Sao cứ như là nghe lặp lại.
Phải người đã tiêu pha bất kể trên đường đi

Biết bao phóng tưởng không bồi hoàn
Để bây giờ tâm não xác xơ,
Chẳng hững khởi nào buồn mai phục trần lột.
Gió lướt lướt từng trang sách lật vội.
Tản rã mảng mộng sót.
Hương vị đời không cầm.

Một buổi vuốt tóc mình,
Nghe sứt ghê lòng tay.
Quá một hạn tuổi nào,
Sống nữa hầu như để giữ sống
Qua ngày một trí nhớ lâm chung.
Đâu rồi gã trẻ người bạt mạng lao đầu
Vào những bất khả ư nghì đá chơm,
Chết vô thừa nhận, thương, thương thay!
Nào phải chỉ một lần, người đổ sụp,
Tán đờm rụng rời
Bởi một tiếng nạt quyền uy dứt khoát.
Người cũng hằng chứng kiến chớ không ư
Trí tưởng quy nửa chừng đường viễn thám,
Những cột biên không đời được xa hơn.

Thế nhưng người sẽ vẫn yêu đến giọt nước mắt cuối
Những ánh đèn héo hắt thư phòng,
Linh hiển những hồn ma không thoả nguyện.
Cũng như người sẽ vẫn yêu đến giọt nước mắt cuối
Những đóm lửa rời rã lữ hành,
Vô vọng những quần tự sẽ tan tác.
Mặt đất lẽ nào không đốn đau?
Trời sao có hồi cũng đuổi kiệt.
Đã là nỗi buồn rầu tùy tận,
Còn chính mình, người chẳng thể yên thân.
Chữ nghĩa xếp dọn được gì một đầu óc hỗn độn?
Văn chương rồi cũng đến phụ nhau thôi.

Lấy mình soi mệnh mình.
Sòng phẳng án khổ hình vắt đá lấy máu viết.
Viết, viết như chép phạt những điều thừa
Về một kỳ tích tối cổ mãi hư bại.
Cúi mặt, ngậm nghẹn cổ núi lửa
Sôi những toan
Mưa góm bất bình chính trực nghịch thiên địa.
Việc rõ là vô nghĩa,
Sao chẳng dẹp quên đi?
Người ngờ chừng đã lãnh sai mình khi tại thế.
Ôi kinh điển nào chẳng là bia chú đoạn trường:

Nơi đây nhân loại cùng quần không yên nghỉ.

Phật vô ngã có trăm tay...

Ngươi tay trời có trăm hồn,

Phanh xé thảm, khó tụ hồi sở trụ.

Ai kẻ diện kiến được hoang tàn phải tắt tiếng.

Cửa hiền minh không mở nhận khách rong ca.

Khúc miên tấu chỉ thuần những dấu lặng.

Chiều nay, gió cát lại đưa người về qua chợ cổ quận.

Đứng tàn ngàn, không gặp một ai quen,

Bất giác chép miệng:

Sao người đời không dễ dàng hơn với nhau?

Nhất định người sẽ vẫn yêu đến giọt nước mắt cuối

Một mường tượng kỳ vĩ dầu bất toàn đang mờ mịt đi qua.

4.2004

Thơ Tạ

Trời rạng. Chuyến đi không hoãn được.

Bài thơ tâm phát dầu chưa xong,

Xin vẫn cài hờ lên cửa ta.

Ghi Chú

Phía sau một bài thơ,

Thoáng âm bóng những bài thơ khác nữa.

Một người,

Không hẳn một hình thôi.

Rất có thể những ghi chú này không cần thiết đối với người đọc. Trong trường hợp đó, xin người đọc vui lòng coi như chẳng có những ghi chú này.

Hái rau / trang 34

Bài thơ này, tác giả làm khi đang ở trong trại tù cải tạo, tất nhiên làm trong đầu, lẩm nhẩm bôi sừa trong đầu, đọc cho vài bạn tù nghe qua, không ghi chép được. Mãi sau, khi đã trở về, có thêm chút điều kiện, tra lục ký ức được một số đoạn. Mấy bạn tù đến thăm, đọc cho thêm một số đoạn nữa. Thơ lục bát vắn nổi mắt xích, gây khó khăn cho việc ráp nối hoàn chỉnh bài thơ từ đồng phé liệu rời rạc hỗn độn đó. Bỏ thương vương tội, nên đã phải trở đi trở lại nhiều lần với bài thơ. Do đó, bài thơ có mấy dị bản. Nay chọn lấy bản

sau cùng nằm trong tập thơ này, coi như một cách mờ yên mả đẹp cho bài thơ. Và cũng cho một quá khứ mãi còn vật vờ.

Sống đong bữa một, tâm chèn khổ sao.

Một cực hình cấp địa ngục của đời tù thân niên: phải đối diện chăm chăm với mỗi cảnh khổ duy nhất thường trực bất biến, triền miên sao đờ lại. Phải chăng sự luân phiên chuyển đổi những cảnh khổ khác nhau trong đời người phần nào cũng giúp được cho con người chịu đựng nỗi đời sống?

*Miếng ăn đắng, nuốt nghẹn ngào,
Chỗ sân thấp, biết khoảnh nào sạch dơ.*

Dante Alighieri / Paradiso / 17:58-60 / Tạm chuyển nghĩa theo một bản dịch Anh ngữ: Người sẽ nhận ra rằng miếng ăn nhà người cay đắng dường nào, cũng như phải lên xuống những bậc thềm nhà người khiến đôi chân người rêm mỗi đường nào.

Quán xanh còn mở cho chàng về qua?

Rimbaud / Comédie de la soif:

Et si je redeviens
Le voyageur ancien,
Jamais l'auberge verte
Ne peut bien m'être ouverte

Tạm dịch: Và nếu như tôi lại trở thành / Kẻ lữ hành xưa / Quán xanh sẽ chẳng bao giờ / Còn có thể mở cho tôi.

Cám ơn rau của người hiền...

Liên tưởng đến hai câu thơ Hán ngữ, không rõ tác giả:

Nhật đạo Di, Tề xuất Thủ Dương
Cộng ngôn vi khổ bất kham thường

Tạm dịch: Một đoàn Bá Di, Thúc Tề ra khỏi núi Thủ Dương / Cùng nói rằng rau vi đắng quá không ăn nổi.

Suối bãi sông Hằng/ trang 40

*Sông Hằng suối bãi chờ nhau
Cát mòn mỏi cát, mùa hao hót mùa.*

Lời Phật: Các kiếp của mỗi chúng sinh nhiều như số cát nơi sông Hằng.

Tưởng người, nhớ buổi nguồn đào vẫy tay.

Tào Đường / Tiên Tử Tổng lưu Nguyễn Xuất Động:

Hoa lưu động khẩu ung trường tại

Thủy đảo nhân gian định bất hồi
Trù tướng khê đầu tòng thử biệt
Bích sơn minh nguyệt chiếu thương đài
Tạm dịch: Hoa nơi cửa động cam đành ở lại mãi / Nước xuống cõi trần chắc hẳn chẳng
trở về/ Nỗ nuốt đầu khe từ cuộc cách biệt ấy / Núi biếc trăng sáng rọi rêu xanh.

Đại bình nguyên/ trang 46

Qua đàng đẵng đi về một bóng mộng...

Lời Phật: Xuyên qua hăng hà sa số kiếp, Như Lai đã thên thang đi mãi, đi đi mãi. Khổ
nào thay, cuộc triền miên sinh tử đó.

Chia tay ải Tây / trang 56

Tư Mã Thiên / Sử ký / Lão Tử liệt truyện: Lão Tử ở nhà Chu đã lâu, thấy nhà Chu suy
bền bỏ đi. Đến cửa ải phía Tây, quan coi cửa ải nói: Ngài sắp đi ải, xin hãy gượng vì tôi
mà làm sách. Lão Tử bèn làm sách Đạo đức kinh. Đoạn bỏ đi, không biết đời ông chung
cuộc như thế nào.

Đêm quan ngoại / trang 58

Gối đầu lên một chỗ không lý...

Tân ước / Luke 9:58: Con chồn có hang, con chim có tổ, nhưng con người không có chỗ
gối đầu.

Nhà xưa, lửa cất ủ / trang 60

Tiếng con chó nhỏ bên hè

Sủa bóng trăng lu.

Ca dao Việt Nam:

Bực mình con chó nhỏ sủa dai,
Sủa nguyệt lâu đài, sủa bóng trăng lu.

Nhóm từ nguyệt lâu đài không rõ nghĩa, nhưng dàn dựng cho lời thơ một cảnh sắc hoang
đường lạ lẫm. Thi tính, đôi khi nếu chẳng phải là thường khi, vượt ra ngoài những diễn
luận thông phàm. Một trong những kỳ tích của thơ, có lẽ cũng của tình yêu nữa, mà ôm
cộng được cái thực tách thoát khỏi chỗ thường nhật. Cái thực trong thơ là cái thực rỗng.

Một mai phò giá triệu, hầu minh tinh.

Ca dao Việt Nam:

Một mai ai đứng minh tinh,
Ai phò giá triệu, ai vịn quan tài?

Minh tinh: tấm vải dài viết tên họ, chức hàm của người chết, đặt bên cạnh linh sà, cũng
gọi là minh triệu. Giá triệu: bàn thờ nhỏ đặt tấm minh triệu rước phía trước quan tài lúc đi
táng.

Dắt tay gã mù mê qua gió cát.

Thần thoại Hy Lạp: Oedipus về già điên loạn tự móc mắt, sống đời lang thang, phải nhờ con gái Antigone dắt qua sa mạc về thành phố Thebes mà ông từng trị vì. (Tham khảo: Sophocles/ Oedipus Rex / Oedipus ở Colonus / Antigone).

Huế oán/ trang 67

Bạn về quê bạn, đường xa ngái...

Ca dao Việt Nam:

Rồi mùa, tốt rã, rom khô.
Bạn về quê bạn, biết mô mà tìm.

Người lỡ thời đi tới xứ mô?

Ca dao Việt Nam:

Cây khô xuống nước cũng khô,
Vận nghèo đi tới xứ mô cũng nghèo.

Nhớ có lần, trên bắc khuya, nghe một ông lão đàn hát/ trang 68

Bài thơ này được viết vào tháng 11/1999, khi tác giả nghe tin cầu Mỹ Thuận bắc qua sông Tiền sắp hoàn tất.

Cổ bản đưa: Từ phu tướng đi...

Bản Dạ cổ hoài lang (Đêm nghe tiếng trống nhớ chàng), tiền thân của điệu Vọng cổ, do nhạc sĩ Cao Văn Lầu (Sáu Lầu) sáng tác, khởi lên như sau: Từ là phu tướng / Bảo kiếm sắc phong lên đàng / Vào ra luống trông tin chàng / Đêm năm canh mơ màng / Trông ngóng trông tin nhân / Gan vàng thêm đau...

Mòn môi, thành Nam, nghĩa sĩ tận...

Nguyễn Đình Chiểu / Thơ điệu Phan Thanh Giản:

Ài Bắc ngày trông tin nhận vắng.
Thành Nam đêm quạnh tiếng quyên sầu.

Nghĩa sĩ cũng là từ dưng của Nguyễn Đình Chiểu
(Văn tế nghĩa sĩ Cần Giuộc)

Kèn chiều tiếng lạ quặn trời quê.

Tôn Thọ Tường / Vịnh Chùa Cây Mai

Lặng lẽ chuông quen con bóng xế,
Tò le kèn lạ mặt trời chiều.

Cũng Tôn Thọ Tường / Vịnh Bồn kèn chiều:

Tò le kèn thổi tiếng năm ba.

Tiếng kèn hạ cờ chiều quân đội xâm lược Pháp du nhập Việt Nam, khác biệt hẳn với tiếng kèn cổ nhạc Việt Nam quen thuộc.

Áo đạo chìm cây cỏ Cẩm sơn.

Tương truyền Phật thầy Tây An, tôn danh của nhà sư Đoàn Minh Huyền, tiền bán thế kỷ XIX, tổ sáng lập giáo tông Bửu Sơn Kỳ Hương, sau một thời gian rao giảng đạo pháp ở vùng châu thổ sông Cửu Long, cuối cùng đã ẩn tích và viên tịch tại chùa Tây An trong vùng Thất Sơn, Châu Đốc.

Đốt tay Thân Dậu niên lai?

Sấm Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm:

Long vĩ xà đầu khởi chiến chinh
Can qua xứ xứ loạn đao binh
Mã đề dương cước anh hùng tận
Thân Dậu niên lai kiến thái bình

Em về giồng dưới, qua bùng gió...

Ca dao Việt Nam:

Em về giồng dứa, qua trướng,
Gió day bông sậy, bỏ buồn cho anh.

Muối mặn, gừng cay, trắng tóc xanh.

Ca dao Việt Nam:

Tay bùng đĩa muối chặm gừng,
Gừng cay, muối mặn, xin đừng bỏ nhau.

Gừng? Muối? Thở húng đầy dứa? Hay là tình nghĩa lứa đôi được tích lũy từ sự chăm sóc nhau trong những lúc trái gió trở trời ở một vùng đất còn đang khai hoang, thưa người, thiếu thốn phương tiện điều trị?

Lão trượng / trang 73

Anh phải sống, mai này nước rút...

Anh phải sống, tên một truyện ngắn của Khải Hưng, tả cảnh người vợ tự nguyện hy sinh trên dòng nước lũ để người chồng được sống sót chăm nuôi đàn con dại.

Đất trời lên, xuất hiện kỳ lân...

Tương truyền khi sắp hạ sinh Khổng Tử, mẹ ông gặp một con kỳ lân nhả tỳ ngọc thư mang dòng chữ: Con của Thủy Tinh, nổi nhà Chu suy, làm vua không ngại. (Trần Trọng Kim / Nho giáo)

Thời thánh vịnh, hiền thi kết tập...

Lịch sử nhân loại cổ đại có một thời kỳ bùng thức đồng bộ của tư tưởng, thi ca, ở Đông phương cũng như ở Tây phương, thời kỳ xuất hiện của những nhà hiền triết, tiên tri, thi sĩ, thời kỳ của những Veda, Kinh thi, Thánh vịnh, Illiad, Odyssey..., thời kỳ mà Karl Jaspers mệnh danh là thời kỳ trực trong cuộc vận hành của lịch sử trí tuệ nhân loại.

Đồng hoang thánh thót phượng cầu hoàng...

Phượng là con trống, hoàng là con mái. Phượng cầu hoàng, tên một ca khúc diễm tình của Tư Mã Tương Như. Phượng hề, phượng hề, du ngao tứ hải cầu kỳ hoàng... Hỡi chim phượng, hỡi chim phượng, rong chơi bốn biển tìm chim hoàng... Truyện Kiều: Khúc đầu Tư Mã Phượng cầu...

Người lạc người bới ngọn đông phong...

Ca dao Việt Nam:

Đèn nào cao bằng đèn Châu Đốc,
Gió nào độc bằng gió Gò Công.
Ngọn đông phong thổi lạc vợ xa chồng,
Đêm nằm nghĩ lại, nước mắt hồng tuôn rơi.

Sao lúc rời nhau chẳng đổi áo...

Ca dao Việt Nam:

Anh về để áo lại đây,
Để khuya em đắp gió tây lạnh lùng.

Bờ giếng xưa, còn ai đứng trông?

Ca dao Việt Nam:

Tới đây, dây vẫn, gàu thừa,
Hỏi người cố cựu giếng xưa ai đào?

Khoác áo xuân, ra với đất trời...

Luận ngữ / Tiên Tiên: Gặp buổi nhàn nhã, Khổng Tử hỏi chí hướng một số môn sinh...
Tăng Diễm thưa: Vào cuối mùa xuân, áo xuân đã may xong, cùng năm sáu người thanh niên, sáu bảy trẻ em, đi tắm sông Nghi, hóng gió đàn Vũ Vu, ca hát mà ra về. Khổng Tử ngâm ngùi than: Ta cũng cùng chí hướng với Diễm vậy.

Quạt ẩm pha trà mộc độc ẩm...

Nguyễn Trãi / Loạn hậu đảo Côn Sơn cảm tác:

Hương lý tài qua như mộng đảo
Cam qua vị tức hạnh thân tuyền
Hà thời ốc phong vân hạ
Cấp giản phanh trà chằm thạch niên

Tạm dịch: Làng xóm vừa trở về, tưởng như nằm mộng thấy / Loạn lạc chưa kết thúc, mừng tâm thân còn vẹn toàn / Bao giờ làm được nếp nhà dưới ngọn núi mây kia / Múc nước suối nấu trà, gói đá ngủ.

Toan xuống núi, khoe câu thơ đặc...

Giả Đảo / Tuyệt cú:

Nhị cú tam niên đặc
Nhất ngâm song lệ lựu
Tri âm như bất thường
Quy ngoạ cổ sơn thu

Tạm dịch: Ba năm làm được hai câu thơ / Mỗi bận ngâm lên, đôi dòng lệ chảy / Nếu như bạn tri âm không tán thưởng / Thì ta lại về nằm núi cũ mùa thu.

Xé rải gió tờ tờ sách nát

Đi kéo theo chuỗi chuỗi cười tan...

Làm đoạn thơ này, không khỏi liên tưởng đến những Diogène, Sở Cuồng, Nễ Hành, Tế Diên, Hölderlin, Gérard de Nerval, Van Gogh..., à hẵn nhiên cả Bùi Giáng nữa. Phải chăng cuộc vận hành thật sự đầy hăm hở sáng tạo của ý thức phiêu lưu khởi đi từ chỗ can đảm lia bỏ những tri thức đã được ghi nhận để rồi dẫn lần đến chỗ hủy diệt tang thương tận cùng của chính ý thức? Chân lý có nhiều cánh cửa mở vào, trong số đường như có một cánh cửa cực kỳ hiểm nghèo, cánh cửa của điên loạn.

Thấp tạ /trang 81

Nhặt trái nưa về nhộm dạ sâu...

Cây nưa hay mặt nưa mọc ở vùng rừng núi biên giới Việt Nam–Campuchia, trái được dùng để nhuộm đen vải lãnh Mỹ A của địa phương miền Tây nổi tiếng một thời.

Rau hạnh, rau vi từ lúc có

Chưa từng người biếc bãi Kinh thi.

Rau dại (hạnh, phong, phi, quyền, vi...) mọc bát ngát khắp Kinh thi. Đơn cử:

Sâm si hạnh thái

Tả hữu lưu chi

Yêu điệu thực nữ

Ngụ mị cầu chi

Tạm dịch: Rau hạnh so le / Mọc hai bên dòng nước / Có nàng thực nữ yêu điệu / Khiến chàng thức ngủ đều mong cầu.

Hát một chiều, tiền thưởng ngập chân.

Bạch Cư Dị / Tỳ bà hành:

Ngũ Lãng niên thiếu tranh triền đầu

Nhất khúc hồng tiêu bất tri số.

Tạm dịch: Các chàng trẻ trung đất Ngũ Lãng tranh nhau thưởng tiền / Mỗi khúc đàn, không biết bao nhiêu tấm lụa hồng.

Phan Huy Vịnh chuyển thành thơ Việt:

Ngũ Lãng, chàng trẻ tranh đua,

Biết bao the thắm chúc mua tiếng đàn.

Du mộng / trang 85

Du mộng: hồn mộng lang thang. Bài thơ tuyệt mệnh của Basho, qua một bản dịch Anh ngữ:

Ngoạ bệnh trong một chuyến ngao du.

Nhưng trên những cánh đồng tàn úa,

Hồn mộng ta còn lang thang.

Xa vời chó sủa

Sương trắng cửa động không tìm ra...

Tào Đường / Lưu Nguyễn nhập thiên thai:

Văng vãng kê minh nham hạ nguyệt

Thời thời khuyến phệ động trung xuân

Tạm dịch: Lúc lúc gà gáy trên vách núi dưới trăng / Chốc chốc chó sủa nơi hang động đang xuân.

Mất chiếc áo để quên

Nhớ dấu cành sen đó...

Ca dao Việt Nam:

Đêm qua, tát nước đầu đình,

Để quên cái áo trên cành hoa sen.

Kẻ lên về được dặn

Dừng ngó lại tiền căn...

Thần thoại Hy Lạp: Trên đường trở về dương thế, chợt một lúc nào đó, Orpheus quên điều kiện giao ước, ngoái nhìn lại Eurydice và nàng đã tan biến, vĩnh viễn tan biến. (Tham khảo: Ovid / *Metamorphoses*, 10:52...)

Cựu ước / Genesis 19:30: Trên đường tẩu nạn, người vợ của Lot, không tuân theo lời dặn, ngoái lại nhìn học sinh thành phố Sodom và Gomorrah đang bị hủy diệt, và nàng đã tan biến thành một thân trụ muối.

Tỵ khách /trang 87

Xuất môn, chuyển phán, dĩ trần tích. (Đỗ Phủ / Hiểu phát công an sở nguyệt khế thúc thử huyện). Tạm dịch: Ra cửa, đảo nhìn, đã dấu cũ. Câu thơ chuyển tứ nhanh, thật nhanh, chỉ bảy chữ thôi mà lại bao chứa cả một thời lượng vô lường. Chao ôi, việc đời nhanh đến vậy sao?

Cơn mê /trang 91

La chair est triste, hélas! Et j'ai lu tous les livres. (Stéphane Mallarmé / Brise Marine)
Tạm dịch: Thân xác thì buồn bã, than ôi! Và ta đã đọc rồi các quyển sách.

Thấm thoát đời ta/ trang 99

Chim qua trời mang theo vết bay.

Lời Phật: Bậc Bồ tát đi qua trần gian, như con chim bay qua bầu trời, không để lại dấu vết.

Hành giả âu sầu/trang 100

Kinh Phật Bát nhã ba là mật đa (Paramitas): *Yết đế, yết đế, ba la yết đế, ba la tăng yết đế, bồ đề tát bà ha...* Vì là một mật chú phông âm Phạm ngữ nên thường không được dịch ra, nghĩa đại để: Vượt qua, vượt qua, vượt qua nữa, vượt qua thêm nữa...

Én dẹt vôi vàng chiều.

Ngơ ngác lâu không, thờ thần nguyệt...

Truyện Kiều: Xập xòe én liệng lâu không...

Soi mệnh /trang 117

The stars are threshed, and the souls are threshed from their husks. Tạm dịch: Những vì sao được giã giần, và những linh hồn được giã giần khỏi lớp vỏ trấu của chúng. Lời của William Blake, tôi đọc thấy trích dẫn trong thi phẩm đầu tay Early Poems của W.B. Yeats, không ghi chú xuất xứ. Tôi có thử tìm trong tuyển tập thơ của Blake (bản Oxford University Press 1994), nhưng không gặp

Mục Lục: 1.tặng phẩm/ 2.đi xa/ 3.biệt tăm/ 4.vẫn là/ 5. bỏ lỡ/ 6.hoa sông/ 7.đêm thức/ 8. thanh minh/ 9. dừng bước/ 10.vận nghiệt/ 11.cánh diều/ 12. hồn lạc/ 13.không kịp/ 14.đuối trông/ 15.nhanh hơn/ 16.thương tật/ 17.hồn trôi/ 18. sát na/ 19.đá mộng/ 20.con sáo/ 21. chim kêu bãi quạnh/ 22.hai rau/ 23. suốt bãi sông hằng/ 24.viễn tây/ 25.đại bình nguyên/ 26.đường trường đêm/ 27.chia tay ải tây/ 28.đêm quan ngoại/ 29.nhà xưa lửa cất ủ/ 30.huế oán/ 31.nhớ có lần trên bắc khuya nghe một ông lão đàn hát/ 32.lão trượng/ 33.thấp tạ/ 34.du mộng/ 35.ty khách/ 36.xót xa/ 37.con mê/ 38.lễ hội/ 39.gặp gỡ giữa đường/ 40.thấm thoát đời ta/ 41.nỗi mình lần giờ/ 42.hành giả âu sầu/ 43 soi mệnh/ 44. thơ tạ/ ghi chú

địa chỉ liên lạc: Bà Huỳnh Diệu Bích, 1210 Bluebonnet PL Cir Apt #1 Houston TX 77019 USA

ấn phí 12 mỹ kim